

бжде злѣ, ако църковното настоятелство на новопостроящата се църква „св. Кирилъ и Методий“ въ София открие подписка за доброволна помощъ, та съ събранитѣ пари и съ помощта на правителството да се копиратъ тия фрески и съ тѣхъ да се украсятъ стѣнитѣ на църквата за вѣчно възпомяване“. Това би било „свято и богоугодно дѣло“. Не отказвамъ това; понеже туй ще напомни на българитѣ, че сж били всички католици, въ врѣмето на св. Просвѣтители Кирилъ и Методий, и че пакъ трѣбва да станатъ,—нѣщо дѣйствително твърдѣ „богоугодно“.—

Но не се ли е побоялъ почитаемий Синодъ, да не би всѣки българинъ който ще види въ София (и желаемъ скоро това да стане възможно) всички тия живописи, да каже: Тогава не е истина, че Папитѣ сж гонѣли нашитѣ свѣти Просвѣтители, че католицитѣ сж наши врагове? ¹⁾).

¹⁾ Тука му е мѣстото да напомнимъ на почитаемий Синодъ какво пише историкътъ Иречекъ, по дѣятелността на католицитѣ, прѣзъ миналитѣ врѣмена, за освобождението на България.

Първийтъ опитъ да се освободятъ българитѣ отъ турцитѣ, билъ направенъ кждѣ края на XVI вѣкъ: „Папата, римский [нѣмский] императоръ, и много италиански владѣтели... дали войници и пари“. (Стр. 256 Кол. I-а р. 4...)

„По-сѣтнешнитѣ опитвания да се отхвърли турското иго били направени по-вечето отъ католицитѣ (българи), именно въ Кипровецкото войводство“. (стр. 257, Кол. I-а р. 29...)

Много помагали едни видни жители отъ Добричъ, напр. *Павелъ Джорджевичъ*. Най дѣтеленъ билъ „*Петъръ Парчевичъ*“ изъ Кипровецъ, потомъкъ на чудовенъ въ България дворянски родъ“; той билъ докторъ по богословие, въ Римъ, архиепископъ (марцианополски) отъ латински обрѣдъ... Често ходилъ изъ Европа за помощъ. „Въ всѣкой случай Порчевичъ трѣбва да се счита за най великий българинъ прѣзъ XVII вѣкъ“. (стр. 258, кол. I-а, р. 34). Парчевичъ се поминалъ въ Римъ въ врѣме на прѣговоритѣ си; той „настоявалъ, щото западнитѣ християне да испратѣли на... поляцитѣ пари и войници... за възстановленieto на България“. (стр. 258, Кол. I-а р. 26...)

Ако не сполучилъ повече, това, може би, трѣбва да се отдаде на скърбний фактъ, че винаги се срѣщатъ неприятели на общото добро. „Въ врѣмето на Парчевича... Латинци и православни били съ-